

Stručnjaci upozoravaju: Privatizirani mirovinski sustav srlja u propast

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Petak, 02 Prosinac 2022 07:30

Objavljeno: Petak, 02 Prosinac 2022 07:30

Skupina stručnjaka upozorava da privatizirani mirovinski sustav srlja u propast i poziva Vladu da se u uvjetima globalne krize hitno počne baviti tim problemom, kako bi spriječila štetu koja se zbog interesa obveznih mirovinskih fondova (OMF) nanosi budućim umirovljenicima.

Drugi mirovinski stup nije ni izdaleka ostvario postavljene ciljeve, no unatoč tome Hrvatska je ostala jedina članica EU-a s drugim stupom, upozoravaju u pismu Ljubo Jurčić, Drago Jakovčević, Gojko Bežovan, Ivan Lovrinović i Željko Garača.

Studija ILO-a pokazala da je to neuspješan eksperiment

Hrvatska je u reformu mirovinskog sustava, koji je uključio drugi obvezni stup, ušla 2002., a slične reforme provedene su i u drugim postsocijalističkim zemljama, ali su ukinute nakon što se to pokazalo promašenim.

Profesor sa zagrebačkog Pravnog fakulteta Gojko Bežovan izjavio je Hini da je Međunarodna organizacija rada (ILO) još 2018. izradila veliku studiju koja je pokazala da je to bio neuspješan eksperiment pa je preporučila da se taj sustav napusti.

Prema tom modelu zaposleni koji će u mirovinu ići iz drugog stupa imat će manje mirovine. "Oni su izgubili novac i nastavit će ga gubiti i idućih godina", upozorava Bežovan.

Tvrdi da je tema neuspjeha privatizacije javnog mirovinskog sustava po modelu Svjetske banke dugo vremena skrivana od očiju hrvatske javnosti jer mediji ovise o oglašavanju financijskog kapitala.

Svjetska banka i ILO sada u vezi mirovinskih sustava razvijaju modele koji imaju drugačiji pristup, a koncept privatizacije javnog mirovinskog sustava su napustili, kaže Bežovan.

U praksi to znači da su Poljaci i Mađari sve ukinuli, a Slovaci su rekli onima koji žele - neka ostanu na vlastiti rizik, a obveznim mirovinskim fondovima su zabranili ulaganja u državne obveznice. Estonija je ukinula takav model prije dvije godine, a Slovenci i Česi nikad u to nisu ni krenuli.

Država sama sebi posuđuje novac preko posrednika koji joj naplaćuje debele kamate

"Obvezni mirovinski fondovi su uložili novce u državni dug - to znači da država sama sebi posuđuje novac preko posrednika, koji joj naplaćuje masne provizije i debele kamate", kaže Bežovan.

Procjenjuje da će se smanjivati udio osiguranika koji će mirovinu dobivati iz drugog stupnja jer će im se više isplati da u mirovinu idu iz prvoga stupa.

Mirovinska osiguravajuća društva koja isplaćuju mirovine moraju uskladiti mirovine s visinom inflacije pa će, nastavi li inflacija galopirati i u idućoj godini, doći u situaciju da neće imati otkud isplaćivati mirovine, tvrde stručnjaci.

Stručnjaci upozoravaju: Privatizirani mirovinski sustav srlja u propast

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Petak, 02 Prosinac 2022 07:30

Objavljeno: Petak, 02 Prosinac 2022 07:30

Prema istraživanju koje su proveli potpisnici pisma, gubitci OMF-a u tekućoj godini nominalno iznose oko osam milijardi kuna, s tim da nije zarađeno očekivanih šest milijardi pa gubitak procjenjuju na oko 14 milijardi kuna.

No, 13-postotna inflacija obezvrijedila je vrijednost imovine OMF-ova za dodatnih 16 milijardi, pa je ukupni gubitak oko 30 milijardi kuna u odnosu na iznos koji obećan članovima OMF-a.

Krajnji čas da se reforma zaustavi, a sustav ne prepusti kaosu

Stručnjaci ističu da se od takvog gubitka nemoguće oporaviti u dogledno vrijeme, što vodi daljnjem samourušavanju mirovinske reforme pa je krajnji čas da se reforma zaustavi, a mirovinski sustav ne prepusti kaosu.

Živimo u okolnostima globalne neizvjesnosti čiji će makroekonomski šokovi produbiti probleme u društvu, a to će imati pogubno učinke na mirovinski sustav i životni standard građana.

Stručnjaci tvrde da su se zbog drugog stupa povećali deficit prvog stupa, proračunski deficit i javni dug, a Hrvatska je ušla u prekomjerni deficit i makroekonomske neravnoteže.

Vladu pozivaju da po uzoru na druge postsocijalističke zemlje spasi privatizirani mirovinski sustav, javne financije i gospodarstvo, kao i građane koji su "postali trajno dodatno porezno opterećeni da bi se financirao tranzicijski, a zapravo trajni trošak mirovinske reforme". (Hina)

